

ΑΡΧΗΤΟ

33.2

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Αθήνα 9-3-1984

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ κ. ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤΗ ΣΥΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΝΟΜΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Παρουσία του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Γ. Παπανδρέου άρχισε σήμερα στις 10,30 π.μ. σε κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας, η σύσκεψη Νομαρχών όλης της χώρας, που οργάνωσε το Υπουργείο Εσωτερικών. Στη σύσκεψη παραβρέθηκαν ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Αλευράς, οι υπουργοί Εσωτερικών κ. Κουτσόγιωργας, Εθνικής Οικονομίας κ. Αρσένης, Δημοσίων Έργων κ. Τσοχατζόπουλος, Υγείας και Πρόνοιας κ. Γεννημάς, Παιδείας κ. Καλαμάνης, Δημοσίας Τάξεως κ. Σκουλαρίκης, Χωροταξίας κ. Τρίτης, Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Κατσιφάρας, Βορείου Ελλάδος κ. Ιντζές, οι υπουργοί Αναπληρωτές Αμύνης κ. Δροσογιάννης και Γεωργίας κ. Μωραΐτης, οι υφυπουργοί Εσωτερικών κ.κ. Παπαϊωάννου και Κατριβάνος και Συγκοινωνιών κ. Ασλάνης και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών κ. Τσούρας. Τη σύσκεψη, στην οποία προεδρεύουν ο υπουργός, οι υφυπουργοί και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών, άνοιξε ο υπουργός Εσωτερικών κ. Κουτσόγιωργας, ο οποίος είπε τα εξής:

Κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κύριοι συνάδελφοι, κύριοι Νομάρχες, Έπαρχοι και σύμβουλοι των κυρίων Νομαρχών.

Από τις πρώτες δεκαετίες μετά την απελευθέρωση της χώρας, στα αξιώματα του Νομάρχη και του υπουργού, γινόταν εναλλαγή προσωπικοτήτων μεγάλου μεγέθους. Ακολούθησε το στάδιο άλλων δεκαετιών, που ο Νομάρχης έγινε κομματικό όργανο, και βέβαια, ένα άλλο στάδιο- μικρό δυστυχώς φεγγάρι- με αναβάθμιση του ακομμάτιστου Νομάρχη, τό όραμα του πατέρα σας κύριε Πρόεδρε, Γεωργίου Παπανδρέου, του Γέρου της Δημοκρατίας, για να φθάσουμε σήμερα στο νέο μετακλητό Νομάρχη της Κυβέρνησής σας. Ένα Νομάρχη ο οποίος έχει περιβληθεί με πολύ μεγαλύτερες αρμοδιότητες, αφού σήμερα δεν είναι μόνο εκπρόσωπος της Κυβέρνησης σε περιφερειακό επίπεδο, δεν είναι μόνο εκείνος ο οποίος προΐσταται των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης και συντονιστής των άλλων υπηρεσιών στο νομό του αλλά ακόμα είναι υπεύθυνος και εκπρόσωπος ουσιαστικά, από άποψη εποπτείας βεβαίως, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και σε όλα τα θέματα που αφορούν την Αποκέντρωση και την ανάπτυξη στην περιοχή του νομού.

Κύριε Πρόεδρε, σήμερα είναι η πρώτη φορά από αυτές τις πρώτες 10ετίες στη χώρα μας, που Πρωθυπουργός της χώρας αφιερώνει μέρος από τον πολύτιμο χρόνο του. Και εσείς ειδικά σήμερα λόγω των μεγάλων εθνικών θεμάτων τα οποία αντιμετωπίζει η χώρα μας και τ'άλλα πολύπλοκα προβλήματα τα οποία έχετε να αντιμε-

σετε κάθε μέρα, διαθέτετε σήμερα λίγο χρόνο για μια πρώτη επικοινωνία και επαφή με τους Νομάρχες 'όλης της Ελλάδας, για να ακούσετε κύριε Πρόεδρε, απόψεις, πως λειτουργούν και τί προβλήματα αντιμετωπίζουν σήμερα οι Νομάρχες με αυτά τα εκτεταμένα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που έχουν επιφορτισθεί. Θα αναφέρω μόνο, επιγραμματικά κύριε Πρόεδρε ότι από τις επαφές τις οποίες έχει η ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, και η προηγούμενη και η σημερινή με τους Νομάρχες έχουν επισημανθεί προβλήματα σημαντικά που/απασχολούν και αυτά είναι: Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, η στελέχωση των υπηρεσιών και ο έλεγχος όλων των υπαλλήλων, προβλήματα γραφειοκρατίας, απλούστευση διαδικασιών και σχέσεων κράτους και πολίτη. Τα προβλήματα της ενημέρωσης ακόμα και για τους νόμους, τις σχέσεις με τους υπουργούς, προέδρους οργάνισμών, βουλευτές κλπ. Το πρόβλημα των ελέγχων των οργανισμών (ΟΤΕ, ΔΕΗ), το πρόβλημα της προώθησης των έργων και το μέγα θέμα των επενδύσεων. Το ζήτημα των Νομαρχιακών Επιτροπών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και μέσα σ' όλα αυτά τα πλαίσια, πολλά προβλήματα και θέματα δυσλειτουργίας.

Από τα θέματα αυτά, θα δοθεί η ευκαιρία σ' αυτή τη συνάντηση όλων των Νομαρχών της χώρας, σ' αυτή τη διήμερη συζήτηση η οποία θα πραγματοποιηθεί σήμερα, για λίγο χρόνο από τον Πρωθυπουργό, διότι γνωρίζετε ότι δεν έχει περιθώρια, λόγω και άλλων σοβαρών θεμάτων τα οποία όλοι πληροφορηθήκατε, θα ακούσει, βεβαίως, μερικούς από τους κ.κ. Νομάρχες, θα συνεχισθεί όμως η συζήτηση και το πρωί και στην απογευματινή συνεδρίαση, όπως επίσης και όλη την ημέρα της Κυριακής, και θα δοθεί η ευκαιρία στο μεγαλύτερο αριθμό των κ.κ. Νομαρχών για να πούν τις απόψεις τους στα προβλήματα αυτά και σε άλλα προβλήματα, και στην κυβέρνηση διότι

θα παρίστανται και οι κ.κ. υπουργοί οι οποίοι έχουν και τα περισσότερα προβλήματα , για ν'απαντήσουν σ'αυτά τα θέματα.

Μ'αυτές τις λίγες λέξεις, κύριε Πρωθυπουργέ, και με τη μεγάλη τιμή την οποία κάνετε στο θεσμό σήμερα του Νομάρχη, με την παρουσία σας εδώ, για την ανταλλαγή αυτών των απόψεων, που θα είναι σωτήρια για τη βελτίωση και την προώθηση του μεγάλου οράματος το οποίο έχει η κυβέρνηση της Αλλαγής, της αποκέντρωσης, της περιφερειακής ανάπτυξης, της αυτοδιοίκησης, θα σας παρακαλούσα να πάρετε το λόγο και να δώσετε ορισμένες κατευθύνσεις στους κυρίους Νομάρχες, Επαρχούς και τους συμβούλους τους.

Ακολουθώντας το λόγο πήρε ο κ. Πρωθυπουργός ο οποίος είπε:

"Ευχαριστώ κύριε Κουτσόγιωργα,

Αγαπητοί Νομάρχες, Έπαρχοι, αγαπητοί συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε της Βουλής,

Αισθάνομαι ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι κοντά σας, και η μόνη λύπη μου είναι ότι δεν θα μπορέσω να μείνω μαζί σας το διήμερο των διαβουλεύσεων. Έχει μια μοναδικότητα αυτή η συνάντηση, γιατί πιστεύω πως είναι η πρώτη του τύπου της. Πριν από μερικές μέρες, πριν από λίγο καιρό, είχαμε την ευκαιρία να κάνουμε μια διάσκεψη Νομαρχών, δημάρχων, και θα έλεγε κανείς, ότι θα έπρεπε να το μπορούσαμε και αυτό των νομαρχιακών συμβουλίων στο σύνολό τους, κατά διαμέρισμα. Είναι αυτή όμως η πρώτη φορά που όλοι οι Νομάρχες και προσθέτουμε και οι Έπαρχοι, αυτός ο νέος και σημαντικός - κατά την άποψή μας - θεσμός, συσκέπτονται με την Κυβέρνηση. Γιατί πράγματι, βλέποντας εδώ σε αυτή την αίθουσα, παρατηρώ ότι έχουμε μια πάρα πολύ σημαντική κυβερνητική εκπροσώπηση.

Είναι λοιπόν βασικά, ένας διάλογος ανάμεσα στο Νομάρχη και την Κυβέρνηση. Ένας διάλογος που θα επιτρέψει σε μας να πληροφορηθούμε τα προβλήματά σας και θα επιτρέψει σε σας να ασκήσετε, αν επιθυμείτε, και κριτική για τις παραλείψεις της Κυβέρνησης. Θα ήθελα πραγματικά, να είναι ένας ανοικτός, ελεύθερος διάλογος, γιατί τούτη η Κυβέρνηση θέλει να αφουγκράζεται τον λαϊκό παλμό, θέλει να ξέρει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα, και θέλει - στο μέτρο του ανθρωπίνως δυνατού - να δώσει τις καλύτερες δυνατές λύσεις.

Είπε ο κ. υπουργός των Εσωτερικών ότι ο θεσμός του Νομάρχη σήμερα, είναι ο θεσμός του μετακλητού Νομάρχη. Βασικά, αυτό σημαίνει ότι ο Νομάρχης είναι εκπρόσωπος της Κυβέρνησης, σε όλες τις διαστάσεις. Και αυτό βεβαίως, συμβαδίζει με το να είναι ο επικεφαλής της δημόσιας διοίκησης στο Νομό..

Σαφώς, δεν είναι εκπρόσωπος του κόμματος, του Κινήματος. Είναι εκπρόσωπος της Κυβέρνησης. Είναι μια διάκριση που πρέπει να μάθουμε να κάνουμε σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας μας. Αναμφισβήτητα, η Κυβέρνηση είναι του ΠΑΣΟΚ. Αυτή την Κυβέρνηση ψήφισε ο λαός για να εκτελέσει, να υλοποιήσει το πρόγραμμα του Κινήματος, όπως επιθυμεί ο λαός, που στις 18 Οκτώβρη του '81 μας επιφόρτισε με την ευθύνη να υλοποιήσουμε το πρόγραμμα, τα οράματα τα οποία παρουσιάσαμε για μερικά χρόνια - σχεδόν από το '74 θαλεγε κανείς - στο λαό μας.

Αλλά το γεγονός ότι η Κυβέρνηση είναι του ΠΑΣΟΚ ότι οι Νομάρχες εκπροσωπούν την Κυβέρνηση, δεν σημαίνει ότι είναι εκπρόσωποι του Κόμματος στο Νομό. Είχα την ευκαιρία χθες, μιλώντας στο Υπουργικό Συμβούλιο, να τονίσω ότι ασφαλώς το κόμμα, το

Κίνημα έχει όχι μόνο το δικαίωμα, αλλά το καθήκον, διότι αυτή ήταν η τευμηγορία του λαού, να καθοδηγεί την Κυβέρνηση στη στρατηγική της, στις μεγάλες στρατηγικές επιλογές της. Και το έργο αυτό γίνεται με την επαφή που έχει το Ανώτατο Εκτελεστικό Όργανο του Κινήματος του ΠΑΣΟΚ, το Εκτελεστικό Γραφείο, σε απευθείας επαφή με το Κυβερνητικό Συμβούλιο, τον Πρωθυπουργό και το Κυβερνητικό Συμβούλιο.

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν δίαυλοι επαφής σε όλα τα επίπεδα. Δεν θά ήθελα να το πω σε ένα τέτοιο υπερβολικό όριο. Ασφαλώς, οι βουλευτές μας οι οποίοι είναι οργανωμένοι κατά κοινοβουλευτικούς τομείς εργασίας, Κ.Τ.Ε., που αντιστοιχούν στα υπουργεία, οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, συνεδριάζουν σε τακτές ημερομηνίες με την ηγεσία του υπουργείου: Υπουργό, υφυπουργό, Γενικό Γραμματέα. Και είναι σαφές επίσης, ότι οι διάφορες επιτροπές του Κινήματος στο Κέντρο έχουν και αυτές στα πλαίσια αυτών των διαβουλεύσεων, το ρόλο τους: Το ρόλο της πληροφόρησης, της ανταλλαγής απόψεων. Εκείνο το οποίο δε γίνεται σε επίπεδα άλλα από το Κυβερνητικό, είναι η άμεση παρέμβαση, η εντολή. Κομματικά όργανα δεν μπορούν να δώσουν εντολές στην Κυβέρνηση.

Οι εντολές δίνονται από το Κίνημα στο σύνολό του στην Κυβέρνηση. Και τονίζω, μέσω του Ανώτατου του Εκτελεστικού του Οργάνου. Η στρατηγική της Κυβέρνησης διαμορφώνεται από την Κ.Ε. του Κινήματος. Όλα αυτά είναι σωστά, αλλά θα πρέπει να ξέρουμε να κάνουμε την διάκριση. Διότι αν τυχόν επιτρέπαμε σε όλα τα επίπεδα του κόμματος να γίνονται παρεμβάσεις- με την μορφή εντολών η καθοδήγησης- το συμπέρασμα θα ήταν ότι θα υπήρχε μία κατανομή της εξουσίας, τόσο ασυντόνιστη, τόσο έξω από κάθε έλεγχο, ώστε

πραγματικά, κάθε άλλο παρά θα μπορούσαμε να πετύχουμε τους στόχους μας που απαιτούν ένα δεμένο Κίνημα, μια δεμένη Κυβέρνηση, αποφασισμένη να φέρει σε πέρας όσα έχει υποσχεθεί, ανταποκρινόμενη στις προσδοκίες του λαού μας.

Συγκεκριμένα, δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι ο Νομάρχης, μετακλητός και εκπρόσωπος της Κυβέρνησης, πρέπει να έχει επαφές με τους βουλευτές του Κόμματος. Ασφαλώς, με όλους του βουλευτές- άλλο θέμα- οι οποίοι είναι εκπρόσωποι του λαού, και θα ήθελα να τονίσω ότι είναι απαραίτητη για το κύρος της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, η επίδειξη σεβασμού προς τον βουλευτή οποιουδήποτε Κόμματος, γιατί αυτός εκπροσωπεί το λαό πάντα. Το λέω αυτό, διότι πολύ συχνά υποβαθμίζεται ο ρόλος του βουλευτή. Υπάρχουν περιπτώσεις που γίνονται συγκεντρώσεις στο νομαρχιακό επίπεδο και είτε δεν αναφέρονται οι βουλευτές που είναι παρόντες, είτε αναφέρονται τελευταίοι. Αυτό είναι λάθος. Είναι, όμως, ένα θέμα που δεν μας αφορά αυτή τη στιγμή άμεσα. Και προχωρώ στο εξής: Κάθε νομός έχει και μία νομαρχιακή επιτροπή του ΠΑΣΟΚ. Το ΠΑΣΟΚ στηρίζει, αναμφισβήτητα, την Κυβέρνηση. Προωθεί το κυβερνητικό έργο. Επίσης, ασκεί κριτική, μέσω των οργάνων του Κόμματος, για την πολιτική της Κυβέρνησης. Όλα αυτά είναι υγιή φαινόμενα. Και είναι σαφές ότι η Νομαρχιακή επιτροπή και οι βουλευτές του Κινήματος πρέπει να είναι σε άμεση επαφή με το Νομάρχη, αλλά, ένα θα πρέπει να γνωρίζει ο Νομάρχης, ότι εντολές παίρνει μόνο από την Κυβέρνηση. Από κανέναν άλλον.

Αυτές τις διακρίσεις πρέπει να τις κάνουμε, γιατί είναι η πρώτη φορά, πιστεύω, σε πάρα πολλές δεκαετίες, που η υπεύθυνη Κυβέρνηση της χώρας έχει ιδιαίτερη ευαισθησία να μην κομματικοποιήσει τα προβλήματα και τους θεσμούς, σεβόμενη την κομματική λειτουργία να επιτρέψει στους θεσμούς της Δημοκρατίας να λειτουργήσουν ακομμάτιστα. Ότι αυτό δεν είναι ένα έργο που γίνεται σε μια μέρα και μια νύχτα είναι, επίσης σαφές. Γιατί είμαστε όλοι φορτωμένοι με νοοτροπίες και συνήθειες του παρελθόντος. Δεν είναι εύκολο ν' αλλάξουμε την οπτική γωνία στην οποία έχουμε τόσα χρόνια συνηθίσει. Γιατί, να μη ξεχνάμε, πως για μια τεράστια περίοδο αυτού του αιώνα, η Κυβέρνηση της χώρας ήταν στα χέρια της δεξιάς, που ήταν και είναι ποτισμένη με κομματική νοοτροπία.

Θα ήθελα να τονίσω επίσης το εξής: Ότι στην καρδιά της αποκέντρωσης, της συμμετοχής του λαού, δηλαδή, στη λύση των προβλημάτων που τον αφορούν, μεγάλη σημασία έχει ο θεσμός του εκλεγμένου Νομαρχιακού Συμβουλίου. Τα Νομαρχιακά Συμβούλια σε συνεργασία με τον Νομάρχη, έχουν την ευθύνη να παρακολουθούν την εξέλιξη των πραγμάτων στον Νομό, να προτείνουν λύσεις, να περνάνε τη φωνή του λαού του Νομού προς την Κυβέρνηση. Αποδίδουμε πραγματικά, τεράστια σημασία, στο ρόλο αυτό, της άμεσης, αν θέλετε, για τα θέματα του Νομού εκπροσώπησης, μέσω των Νομαρχιακών Συμβουλίων. Γνωρίζουμε όμως, ότι για να λειτουργήσει αυτή η υπόθεση, υπάρχει ένας βασικός όρος, εγώ θάλεγα μάλλον δύο.

Ο ένας είναι να υπάρχει στελέχωση στο επίπεδο του Νομάρχη, που να επιτρέπει, πράγματι, την ανάλυση, και ακολούθως να οδηγεί στη λύση των τοπικών προβλημάτων του Νομού. Χρειάζεστε συμβούλους, συνεργάτες, εμπειρογνώμονες, γιατί αλλιώς βεβαίως θα είναι δώρο άδωρο. Ο Νομάρχης αβοήθητος δεν μπορεί να βγάλει πέρα το έργο που

του αναθέτει η Κυβέρνηση. Και είναι κάτι αυτό, το οποίο, επίσης, δεν μπορεί να γίνει σε μια μέρα, αλλά είναι κάτι το οποίο πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό. Φαντάζομαι ότι τέτοια θέματα θα τεθούν από σας.

Θα πρέπει επίσης, να μη ξεχνάει ο Νομάρχης ότι η αποκέντρωση πάει και πιο μακριά απ' αυτόν. Υπάρχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, υπάρχει ο Δήμαρχος, υπάρχει ο Κοινοτάρχης, τουλάχιστον στα πλαίσια του σημερινού συστήματος, γιατί, όπως ξέρετε, μακροπρόθεσμα υπάρχουν σκέψεις για τη δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση. Δεν είναι της στιγμής. Θα πρέπει επομένως, τους αιρετούς του λαού Δημάρχους, είτε ανήκουν στο ΠΑΣΟΚ, είτε δεν ανήκουν στο ΠΑΣΟΚ να τους λαμβάνει υπόψη ο Νομάρχης. Είναι εκείνοι τους οποίους ο λαός επέλεξε. Έχουν δικαίωμα γνώμης, η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τους αρμόδιους Νομάρχες. Πράγματι, υπάρχει και μια άλλη όψη του προβλήματος της αποτελεσματικής αποκέντρωσης. Πέρα από το θέμα των στελεχών τα οποία πρέπει να περιβάλλουν το Νομάρχη, υπάρχει ακόμα το ερώτημα: Σε ποιά μέτρο οι υπηρεσίες του Δημοσίου ^{που} βρίσκονται και λειτουργούν στο Νομό, πρέπει ή μπορεί να καθοδηγούνται από την Κυβέρνηση άμεσα ή από το Νομάρχη.

Η άποψη, την οποία όχι μόνον εγώ αλλά και οι συνάδελφοι συμμερίζονται, είναι ότι θα πρέπει, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, οι υπηρεσίες του Δημοσίου στο Νομό να υπαχθούν άμεσα στην διοικητική εποπτεία του Νομάρχη. Γιατί αλλιώς η αποκέντρωση θα είναι μια "καραμέλλα" την οποία πιπιλίζουμε, χωρίς στην πράξη να εφαρμόζουμε. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να προχωρήσω περισσότερο στα θέματα που αφορούν τη λειτουργία του θεσμού σας. Αυτή ακριβώς είναι η έννοια του διήμερου που πρόκειται να δώσετε σ' αυτό το διάλογο. Και θα ήθελα ειλικρινά να είμαι παρών σε κάθε φάση, του αλλά δεν το δύναμαι.

Μερικά λόγια για τις εξελίξεις εκείνες οι οποίες και με υποχρεώνουν να μη παραμείνω κοντά σας, παρά για ένα πολύ βραχύ χρονικό διάστημα.

Υπάρχει μια κλιμάκωση - νομίζω το έχετε όλοι ζήσει αυτές τις μέρες - των προκλήσεων από τουρκικής πλευράς. Η πρώτη σημαντική, θα έλεγα, κίνηση, ήταν η απόφαση της Εθνοσυνέλευσης, ότι διακινδυνεύει η στρατιωτική ισορροπία στην Κύπρο, διότι εξοπλίζεται η Κύπρος, η Ελληνική Κύπρος, κατά τρόπο που θέτει σε κίνδυνο τις τουρκικές δυνάμεις στο ψευδοκράτος του Ντενκτάς. Πρόκειται περί ειρωνίας, σαφώς, σκόπιμης, διότι είναι γνωστό ότι η Τουρκία έχει ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις στην Κύπρο, άρτια εξοπλισμένες, έτοιμες κάθε στιγμή να θέσουν σε κίνδυνο τη Νότια Κύπρο. Και είναι καθαρά η περίπτωση που "φωνάζει ο κλέφτης, για να φύγει ο νοικοκύρης".

Βεβαίως υπάρχει αμυντική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ουαί και αλλοίμονο αν δεν υπήρχε. Θα ήταν τότε πρόκληση δικιά μας για ένα περίπατο της Τουρκίας στο σύνολο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Απαντήσαμε σ' αυτό με ήπιο τόνο, διαισθανόμενοι όμως, ότι ήταν μια πρώτη κίνηση σε μια νέα σκακιέρα. Βέβαια, συνδέεται οπωσδήποτε αυτή η επίσημη τοποθέτηση της Εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας με τις συζητήσεις που γίνονται στο αμερικανικό Κογκρέσσο σχετικά με την οικονομική και στρατιωτική βοήθεια, την οποία παρέχει η Αμερική σε Τουρκία, σε Ελλάδα, σε Κύπρο. Και ασφαλώς, ένας από τους στόχους ήταν αυτός: Να επηρεαστεί το κλίμα στο Κογκρέσσο όπου έχει ενεργοποιηθεί πραγματικά η ελληνική ομογένεια - και το χαιρετίζουμε αυτό - και διότι το μέτωπό της είναι ουσιαστικά αραγές, άσχετα από πολιτικές τοποθετήσεις. Υπάρχει από πλευράς ενός σημαντικού και επώνυμου κύκλου γερουσιαστών και βουλευτών, πλήρης συνείδηση του ότι η στρατιωτική ενίσχυση της

Τουρκίας - εφόσον η Τουρκία δεν αποσύρει τα στρατεύματα κατοχής από την Κύπρο και εφόσον δεν παύει να προκαλεί την Ελλάδα στο Αιγαίο - αποθρασύνει την Τουρκία.

Όπως γνωρίζετε, χθες, στο βορειοανατολικό Αιγαίο έγινε μια πράξη που θάλεγε κανείς ότι είναι ύψιστη πρόκληση από την εποχή του 1974 - του "Αττίλα 1" και του "Αττίλα 2". Είναι μια πράξη σημαδιακή, σαφώς εσκεμμένη, με πιθανότητες βεβαίως να υπάρξουν θύματα, είτε να καταβυθιστεί το αντιτορπιλλικό, είτε να πνιγούν οι ψαράδες. Λαμβάνοντας υπόψη σε όλα αυτά, ότι είμαστε μέσα στα χωρικά μας ύδατα, και σε απόσταση σημαντική από τις ασκήσεις τις οποίες πάντοτε παρακολουθούμε, όπως και οι Τούρκοι πάντοτε παρακολουθούν τις δικές μας ασκήσεις. Αυτή η πράξη δεν μπορούσε να ήταν πράξη του καπετάνιου, του πλοίαρχου.

Όλα αυτά ελέγχονται απόλυτα. Ήταν μια σκόπιμη πρόκληση. Με ποιούς στόχους; Ένας, οπωσδήποτε, είναι η διάγνωση του μέτρου της αποφασιστικότητας του ελληνικού λαού και της Ελληνικής Κυβέρνησης σε σχέση με τις προκλήσεις και διεκδικήσεις τις οποίες προβάλλει η Τουρκία στο Αιγαίο. Ήταν μια δοκιμή της ετοιμότητας της χώρας μας.

Και όπως γνωρίζετε, μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, όχι μόνο πάρθηκαν ιδιαίτερα μέτρα ετοιμότητας και στα τρία όπλα, αλλά συνεκλήθη το ΚΥΣΕΑ αμέσως ρειδοποιήθηκε, φυσικά αμέσως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κλήθη ο Τούρκος Πρέσβης στο Υπουργείο Εξωτερικών, όπου τους εξητήθησαν εξηγήσεις.

Οι εξηγήσεις ήρθαν πράγματι κατά την ώρα που συνεδρίαζε το ΚΥΣΕΑ. Και ήταν απαράδεκτες. Διότι οι Τούρκοι είπαν ότι ουδέποτε

έρριξαν βολές προς δυσμάς. Οι βολές τους ήταν προς βορράν και ανατολάς". Αλλά τότε δεν θα υπήρχε θέμα. Επειδή αυτή η εξήγηση ήταν απαράδεκτη για μας ανακαλέσαμε αμέσως τον Έλληνα πρέσβη στην Άγκυρα που συμπαρασύρει και την ανάκληση του κ. Αλατσάμ στη χώρα του. Ταυτόχρονα εκλήθη ο εκπρόσωπος των ΗΠΑ, ο επιτετραμμένος, στον οποίο ελέγχθη ότι η βοήθεια την οποία τόσο αφειδώς και πλουσιοπάροχα παρέχουν στην Τουρκία, τους αποθρασύνει και θέτει σε κίνδυνο την εδαφική ακεραιότητα της χώρας μας. Τρίτο, εκλήθησαν οι πρέσβεις των χωρών του ΝΑΤΟ στους οποίους μπήκε, σαφώς πια, το ερώτημα, τί κάνει η Συμμαχία, όταν σύμμαχος απειλεί σύμμαχο. Αυτή η κωμωδία κάποτε πρέπει να λήξει. Είναι κωμωδία που μπορεί να γίνει τραγωδία. Αλλά είναι αδύνατο το ΝΑΤΟ να είναι στρουθοκάμηλος. Ας δει, ας ακούσει και ας πάρει τις αποφάσεις του. Είναι, αν θέλετε, αυτή η πράξη, μια προειδοποίηση προς την Ατλαντική Συμμαχία. Δεν είναι "κλωτσοσκούφι" η Ελλάδα και ο Ελληνικός Λαός.

/

Θα ήθελα κλείνοντας να πω τα εξής: Η Κυβέρνηση διατηρεί και θα διατηρήσει, όποιες και άν είναι οι συνθήκες και οι εξελίξεις την ψυχραιμία της. Είναι πάρα πολύ δύσκολες οι στιγμές και μεγάλες οι ευθύνες που επωμίζεται η Κυβέρνηση. Θέλω να καταστήσω σαφές ότι δύο είναι τα στοιχεία, τα απαραίτητα, για μια σωστή πορεία. Το πρώτο είναι η αποφασιστικότητα. Όταν απειλείται η εδαφική ακεραιότητα της χώρας, η εθνική ανεξαρτησία, δεν μπορεί κανείς να αγνοεί τον κίνδυνο, δεν μπορεί κανείς να υποχωρεί, γιατί ακριβώς οι υποχωρήσεις και οι παραχωρήσεις ενθαρρύνουν και εκείνες μπορεί να οδηγήσουν τελικά σε κακό υπολογισμό και σε πολεμική σύγκρουση. Αντίθετα, η σηματοδότηση, προς την Τουρκία, της απόφασης της Κυβέρνησης της Ελλάδας και του ελληνικού λαού να προασπίσει με όλα τα μέσα τον εθνικό της χώρο, είναι η μεγαλύτερη εγγύηση για την ειρήνη στην περιοχή. Ενας όρος επίσης απαραίτος για μια πορεία ειρηνική είναι η ομοψυχία, η εθνική ομοψυχία. Είναι περίοδος, σαφώς, κατά την οποία όποιες και άν είναι οι κομματικές διαφορές θα πρέπει στο βωμό της επιβίωσης του Έθνους να υπάρξει στα θέματα εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής προσοχή, συγκρατισμός, συνεννόηση. Δεν υπήρξε ποτέ από πλευράς μας οποιαδήποτε δυσκολία να ενημερώσουμε πλήρως τα κόμματα. Αλλά αυτό δεν μπορεί να γίνει πάντοτε όταν οι περιστάσεις δεν δίνουν τα απαραίτητα χρονικά περιθώρια. Κάνω λοιπόν μία έκκληση για εθνική ομοψυχία.

Και θα ήθελα να προσθέσω κάτι άλλο. Κανείς δεν αμφισβητεί ότι περνάμε, όπως και άλλες χώρες, μια δύσκολη οικονομική συγκυρία, βρισκόμαστε σε μια δύσκολη οικονομική συγκυρία. Ένα μήνυμα θα ήθελα όμως να περάσει στο λαό μας, ιδιαίτερα στους μη προνομιούχους, τους εργαζόμενους, τους φτωχούς Έλληνες: Ας γίνει μια απλή σύγκριση

της πολιτικής την οποία ακολουθεί αυτή η Κυβέρνηση στην Ελλάδα, με την πολιτική άλλων σοσιαλιστικών κυβερνήσεων στην Ευρώπη. Και παίρνω ως παράδειγμα τη Γαλλία. Απόφαση της γαλλικής Κυβέρνησης είναι το πάγωμα των μισθών. Και υπάρχει βέβαια η λαϊκή αντίδραση, μια μεγάλη απεργία. Στην Ιταλία, η κυβέρνηση δεν είναι σοσιαλιστική, ο Πρωθυπουργός είναι, προχώρησαν στην μείωση της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (Α.Τ.Α.) στο μισό από ό,τι έδιναν στο παρελθόν. Είμαστε η μόνη χώρα, η οποία δίνει την Α.Τ.Α. πλήρως με βάση αυτά τα οποία είχαμε ανακοινώσει στο παρελθόν. Το γεγονός ότι προστατεύουμε το πραγματικό εισόδημα του εργαζόμενου σε περίοδο οικονομικής στασιμότητας αποτελεί μια γενναία πράξη που ανταποκρίνεται στο ιδεολογικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ. Γιατί εμείς σ' αυτό διαφέρουμε από τις άλλες κυβερνήσεις. Γνήσια παλεύουμε για τη βελτίωση των όρων ζωής του λαού μας και δεν κάνουμε κανένα συμβιβασμό με οποιοδήποτε είτε ελληνικό είτε εξωελληνικό κέντρο αποφάσεων, με πολυεθνικές, με ό,τι θέλετε, κανένα συμβιβασμό στο βωμό της καλυτέρευσης των συνθηκών ζωής του λαού μας. Αλλά, θα πρέπει ταυτόχρονα να τονίσουμε ότι η πολιτική αυτή της προστασίας του πραγματικού εισοδήματος του εργάτη, του αγρότη, του μικρομεσαίου, πρέπει να συμβαδίζει με πολύ προσεκτική οικονομική πολιτική προς όλες τις κατευθύνσεις, γιατί πραγματικά είναι μιά' πολύ λεπτή ισορροπία που έχουμε επιλέξει συνειδητά. Δεν υπάρχουν περιθώρια για περισσότερες αυξήσεις από αυτές που προβλέπονται από την Α.Τ.Α. Αν προχωρούσαμε σε μεγαλύτερες αυξήσεις, θα θέταμε σε κίνδυνο την ισορροπία, σε διάφορους τομείς. Κατά κύριο λόγο όμως στο ισοζύγιο πληρωμών. Γι' αυτό κάνω μιά' άλλη έκκληση. Να αγωνίζεται πράγματι ο λαός μας μέσα από τις συνδικαλιστικές του οργανώσεις για την βελτίωση των όρων ζωής, των αποδοχών του, της ιατρικής περίθαλψης, της σύνταξης. ./.

Έχει όχι μόνο δικαίωμα να το κάνει αλλά και καθήκον. Εμείς στηρίζουμε τον δημοκρατικό συνδικαλισμό, τον απελευθερώνουμε από την κομματική επιβουλή. Εκείνο που ζητούμε είναι ένα μέτρο υπευθυνότητας της συνδικαλιστικής ηγεσίας στα πλαίσια ενός διαλόγου που πάντοτε είναι ανοιχτός, είμαστε πάντα ετοιμοί για διάλογο, να μην υπονομεύσουν τα συμφέροντα των εργαζομένων με το να έχουν ένα μικρό όφελος σήμερα, να δυναμιτίσουν την πορεία στο μέλλον. Γιατί αν αποτύχει η σοσιαλιστική κυβέρνηση στον αγώνα που δίνει για να φέρει την μεγάλη κοινωνική αλλαγή στη χώρα μας, μπορεί, ίσως, να υπάρξουν πρόσκαιρα οφέλη, αλλά μακροπρόθεσμα να βυθιστεί και πάλι η χώρα μας στο σκοτάδι της Δεξιάς. Αυτή την έκκληση κάνω στον εργαζόμενο Έλληνα.
